

СТАНОВИЩЕ

по дисертационния труд на Силва Пламенова Димитрова,
редовен докторант към катедра „Реторика”,
Философски факултет, СУ „Св. Климент Охридски”,
професионално направление 2.3. Философия (Реторика)
на тема
„Виртуална визуална реторика в социалните медии (TED.com)”

от проф. д.ф.н. Иванка Мавродиева

Данни за докторанта

Силва Пламенова Димитрова е зачислена за редовен докторант от 25.01.2013 г. Тя е отчислена с право на защита след решение на катедрен съвет на катедра „Реторика“ от юни 2016 г. и с решение на Факултетния съвет на Философски факултет (ФФ) от 12 юли 2016 г. Докторантурата е по шифър и наименование на научната специалност: 2.3. Философия (реторика във виртуална среда). Силва Димитрова е бакалавър по философия, магистър по реторика с дипломи от СУ „Св. Климент Охридски“, ФФ; тя завършва магистратура по кино, реклама и шоубизнес в Нов български университет. Докторантът Димитрова има опит в медиите, по-конкретно в телевизии и в компании, като заема позиции свързани със социални медии и комуникация в интернет. Образованието и професионалният ѝ опит са много добра база за подготовката на дисертацията ѝ. Силва Димитрова демонстрира уважение към академичната работа, работата на катедрата, ФФ и Софийския университет. Тя участва активно през трите години на докторантурата в научни форуми и проекти, което допринася за създаване на текста на дисертацията, която е свързана с анализ на презентациите в TED.com през призмата на виртуалната и визуалната реторика при прилагане на интердисциплинарен подход.

Оценка на дисертацията, публикациите и представените материали

Дисертацията на Силва Пламенова Димитрова е структурирана според изискванията: увод, основна част, заключение, библиография, приложение, списък с приносни моменти, списък с публикации по темата, декларация от докторанта, автореферат. В материалите при предаване на дисертацията са представени всички изискуеми материали и документи: заповеди, автобиография, копия на публикации, текст на автореферата.

Дисертационният труд е с обем 317 страници. Дисертацията е разделена на увод, четири глави, заключение, библиография, приложения. Дисертацията е с обем 251 страници и включва увода и четирите глави и заключението. Обемът не включва библиография (21 страници), приложения от корпуса с презентации (26 страници), приложения към четвърта глава (76 страници), списък с всички презентации в TED (52 страници). Библиографията включва 470 източника; 72 на български, 258 на английски език, 5 на немски език и 5 на френски език. В текста има 10 таблици. В приложенията има

2 таблици. Цитатите са 776. В основния текст има 128 илюстрации, а в приложенията 65 илюстрации.

Представям тези данни като доказателство за прецизността в работата на докторанта Силва Димитрова, както и формирането на изследователски й умения в процеса на подготовката на дисертацията.

Тя показва много добри теоретични познания в няколко области: реторика на равнище канони, жанрове, техники и похвати; в частност виртуална реторика, визуална реторика, интернет, социални мрежи, невербална комуникация. Това проличава от първите глави в дисертацията, където тя осъществява преглед както на базови реторични текстове. Докторантът Димитрова прави обзор и критичен прочит на съвременни публикации, свързани с визуалната и виртуалната реторика, с мултимодалността, което е задължително, като се има предвид темата на дисертацията. Акцентът в двете теоретични глави е както следва.

В *първа глава* фокусът е върху науката реторика, представена в нейното развитие, изведени са базови понятия и са дадени съвременни проявления. Тук тя съчетава обзора относно развитието на науката реторика в диахронен план с извеждане на съвременни понятия (с. 10 – 30), тя отделя внимание и на българската реторична традиция (с. 30 – 33). Докторантът Димитрова тръгва от общото и достига до частни проявления, които са съществени за дисертацията, а именно визуална и виртуална реторика (с. 34 – 58).

Във *втора глава* докторантът се насочва към търсене отговори на изследователските въпроси как реторичните традиции се проявяват в TED.com и дали има ли основания да се говори за нова парадигма или за преосмисляне на познатите вече реторични традиции. Терминът „презентация“ (с. 77 – 80) и особености на презентациите в TED са във фокуса в тази глава, като тук докторантът Димитрова достига и до представяне на дефиниции, което е принос в теоретичен план относно термините и каноните в реториката.

В *трета глава* също има представени резултати от изследване, като Силва Димитрова се концентрира върху установяване особености на презентациите в TED.com, в тази глава се навлиза в дълбочина в проблематиката и съдържанието отговаря на заглавието „Реторични и комуникативни особености на презентациите в TED.com“. Тук правя уточнението, че докторантът представя хронология на събития на TEDx.com в България (с. 141 – 1547), прави обобщения в таблици и извежда примери и с последните за 2016 г. конференции във Варна.

Изследването от реторична гледна точка е съсредоточено в *четвърта глава* и тук фокусът е върху виртуалната визуална реторика в презентациите в TED.com. Тя се откроява с много добра структура, в началото е представена методиката, следват анализите, изводите и обобщенията. Силва Димитрова илюстрира направените от нея изводи относно особеностите на структурно, жанрово и вербално равнище с примери и преводи от презентации в TED.com. Докторантът извежда и обобщава на визуално равнище индивидуалните особености на презентаторите от невербалното поведение, като надмогва описателността и достига до обобщения. Димитрова представя и особености на визуалната реторика като похвати и аргументи и отново следва възприетия от нея принцип

да илюстрира като неизменна част от текста изводите. Неизследван досега момент, доколкото ми е известно в България, на презентациите е мултимодалността (с. 239 – 251), като в първа глава докторантът коректно е въвел понятието (с. 59 – 66).

Същевременно извадки и преводи от презентациите на вербално равнище и извадки на моменти на визуално и невербално равнище са представени в приложението, което доказва уменията ѝ да създава корпус и да реализира изследването.

В началото на всяка глава докторантът Димитрова представя съдържанието, а в края формулира изводи и обобщения, което доказва уменията ѝ да достига до синтез, както и да структурира научния текст при спазване на изискванията.

Методиката в дисертационния труд показва умения за достигане равнище на изследване, което е на база много добро познаване на реторичните анализи. Силва Димитрова използва методика, чрез която прави проучване на презентациите в TED.com на жанрово, аргументативно и невербално равнище; като от с. 172 до с. 175 представя дизайн на изследването, методите и етапите и след това поетапно навлиза анализите на различни равнища. Докторантът използва като база за изграждане на методиката доказали своята ефективност методи, познати от реториката. Докторантът Димитрова прави диахронен анализ, стига до систематизация и представя обобщения в таблици, тоест използва анализа и синтеза. Силва Димитрова достига до обосновани изводи и заключения. Тя показва аналитични и изследователски умения при ясно обособяване на обекта на изследване – презентациите в TED.com.

По темата на дисертацията Силва Димитрова написа и публикува 8 статии, те показва интензивна изследователска работа и израстване на докторанта. Тя тръгва от представяне на теоретични постановки, поетапно навлиза в проблематиката и прави анализи, резултати от които представя в текстовете, публикувани в научни списания и сборници от научни конференции, изведени хронологично:

1. TED.ED и идеи за обучението в ерата на дигиталните технологии. Сборник доклади от годишна университетска научна конференция 3-4 юли 2014 година, Том 14, Велико Търново: НВУ „Васил Левски“, 2014.
2. TED и идеи за обучението в ерата на дигиталните технологии, Докторантски изследвания в отговор на съвременните предизвикателства пред педагогическата теория и практика. Сборник научни доклади, Докторантски научен семинар 6-8 юни 2014 г. София: Стилует ЕООД, 2014.
3. Особенности на виртуалната визуална реторика в TED.com, електронно научно списание „Реторика и комуникации“, <http://rhetoric.bg/>, бр. 12, април 2014 г.
4. Представяне на книгата на Лон Сафко (Lon Safko) „Библия на социалните медии: тактики, инструменти и стратегии за бизнеса“ („Social Media Bible: Tactics, Tools and Strategies For Business Success“), електронно научно списание „Реторика и комуникации“, <http://rhetoric.bg/>, бр. 12, април 2014.
5. Нови проекции на реторическия канон *dispositio* в TED.com, електронно научно списание „Реторика и комуникации“, <http://rhetoric.bg/>, брой 20, ноември 2015 г.

6. Визуална реторика и мултимодалност – проявления и специфики, представена на конференцията „Съвременни проявления на реториката в медиите, онлайн медиите и изкуствата“, под печат в бр. 25, ноември 2016 г., електронно научно списание “Реторика и комуникации“. <http://rhetoric.bg/>
7. Нови проекции на словесното украсяване в TED.com, под печат Международен филологически форум, рубрика „Библиотека“: <http://philol-forum.uni-sofia.bg/library/>.
8. Визуална реторика и мултимодалност – проявления и специфики, електронно научно списание „Реторика и комуникации“, бр. 25, ноември 2016, <http://rhetoric.bg/>

Тези публикации показват развитието на докторанта при изясняване на теоретичните параметри и навлизане в изследвания на отделни подобекти – основни реторични канони и термини, презентации, презентатор, аудитория, аргументи и реторични фигури и други в TED.com.

Дисертацията е написана на много добър научен стил. Силва Димитрова показва познанията, мотивацията и уменията да подготви докторска теза.

Авторефератът е с обем 32 страници, в него са представени съдържанието и структурата на дисертацията от докторанта Силва Димитрова; в автореферата е представена систематизирана информация за резултатите от реализираното изследване, има справка за приносите и списък с публикации по проблематиката на дисертационния труд.

Приносите, изведени коректно от Силва Димитрова, са 4.

Докторантът Димитрова работи в ново за реториката поле, тя анализира и визуалните проявления на реториката във виртуална среда с фокус върху презентации и презентатори в TED.com.

Докторантът Димитрова полага изследователски усилия при проучване и систематизиране на много голям теоретичен материал на няколко езика. Отчитам ясното представяне на водещи теории в областта на реториката, виртуалната реторика, визуалната реторика. Двете теоретични глави на дисертацията показват уменията на Силва Димитрова освен да систематизира теоретични постановки, но и да прави критически анализ, като проследява промените в реториката в TED.com.

Представените препоръки относно начините да се презентира по модела TED.com имат практикоприложен характер и ги приемам като принос.

Откроявам като постижение на докторанта това, че тя достига до извеждане на понятия, както и способността да следва етапите в методологическата рамка и да прави изводи относно вербалните, невербалните, визуалните и мултимодалните особености на презентациите в TED.com.

Бележки и препоръки

В трета и четвърта глава на моменти се наблюдава повече описателност и са дадени доста примери, вероятно в стремежа за постигане на изчерпателност от страна на докторанта.

Препоръчвам Силва Димитрова да продължи да публикува научни статии и да участва в изследвания, свързано с това научно поле, в което тя работи успешно като изследовател.

Заклучение

Силва Димитрова допринася за актуализиране на част от реторичната теория и в частност на виртуалната и визуалната реторика, въз основа на анализи на TED.com. В дисертационния труд Димитрова показва умения да въвежда реторични понятия, да представя промените в тяхното съдържание по отношение обекта на изследване – презентациите и презентаторите в TED.com.

Докторантът Димитрова прави анализи, съчетавайки утвърдени със съвременни методи, тя въвежда нови елементи в реторическия изследователски инструментариум, използван за анализи на реториката във виртуална среда на визуално равнище. Докторантската научна разработка на Силва Димитрова отговаря на изискванията за създаване и оформяне на такъв текст.

В заключение правя предложение към уважаемите членове на научното жури на Силва Пламенова Димитрова да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 2.3. Философия (Реторика) и в качеството си на член на журито заявявам, че ще гласувам „за”.

29 декември 2016 г.,
гр. София

Подпис:
проф. д.ф.н. Иванка Мавродиева